

Andragoški center Republike Slovenije

Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

DECEMBER 1992 / 2

▲ DOMA IN SVETU ● Sposveti o sistemskem urejanju poklicnega izobraževanja ● "Borzo poročilo" ● Nekaj podatkov iz statistične raziskave ŠOL - ZAP ● Informacije o verificiranih jezikovnih programih za izobraževanje odraslih ● Profesionalizacija andragogike na Nizozemskem ● Izkusnje pri reševanju brezposelnosti v tujini ▲ KAJ MENITE? ● Odzivi na pobudo za pripravo enotnega potrdila o izobraževanju ▲ KOTICEK JE VAŠ ● Ugotavljanje izobraževalnih potreb za program specializacije za vodenje pošt ▲ SPOTT ● Obisk ALBSU-ja ● Zobiskana visokih ljudskih univerzah v deželi Baden-Württemberg ● Izobraževanje odraslih na Danskem ● Četrti evropski kongres o nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju ▲ OČI KRITIKE ● Enostavno da, a ne za vsako ceno! ▲ PREBRALISMO ZA VAS ● Beyond Education: A New Perspective on Society's Management of Learning ▲ PRIPRAVLIAMO ● Srečanje ob petkih ● Kolokvij na Reki ▲ NOVOSTI IZ KNJIZNICE ACS

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

- * Novičke so skupni informativni bilten za področje izobraževanja odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati informiranost vseh, ki delamo na področju izobraževanja odraslih ali pa smo kakorkoli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.
- * Uporabniki in naročniki Novičk so lahko tako posamezniki kot tudi organizacije, tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno in tudi tisti, ki to delajo prostovoljno (v društvenih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).
- * Z vsebinsko zasnovno predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali naslednje vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih;
 - razvojni, raziskovalni in drugi programi in projekti;
 - organizacije, njihove potrebe, načrti in dejavnost;
 - podatki o izobraževalnih programih in o razvoju programov;
 - politika in strategija izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistični podatki;
 - mnenja, stališča in predlogi;
 - podatki in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatki o napovedanih prireditvah, posvetah, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikazi novih knjig, člankov ter didaktičnih in drugih gradiv ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- * V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnate in objektivne ter nepristranske informacije.
- * Novičke praviloma izhajajo mesečno, gradivo za vsako številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat letno izdali Novičke v angleškem jeziku.
- * Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje pokrivali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- * Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča in Peter Monetti - urednik Novičk.

Vsi, ki želite prejemati več izvodov Novičk, nam to sporočite.

Urednik

DOMA IN V SVETU

S posvetila o sistemskem urejanju poklicnega izobraževanja. Sklepi delovne skupine o urejanju poklicnega izobraževanja odraslih

Konec novembra je bilo v Poljčah strokovno posvetovanje z naslovom Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja. Enotemu sistemskemu urejanju poklicnega izobraževanja mladine in odraslih je bil namenjen tudi precešen del razprave v delovni skupini, ki je obravnavala urejanje poklicnega izobraževanja odraslih. V svoje sklepe je vnesla predlog o pripravi dodatne sheme, ki bo vključevala mrežo organizacij in programov, ki so namenjeni izključno odraslim in ki ne zagotavljajo vedno tudi certifikata. S tem naj bi zagotovili sistemski možnosti razvoja za tisti del poklicnega izobraževanja odraslih, ki poteka zunaj formalnega in šolskega sistema. Elementi, ki se jih da enoto urejati tako za mlade kot za odrasle, so po mnenju udeležencev skupine: standardi znanja, sistem preverjanja in potrjevanja znanja, način povezovanja s področjem dela pri pripravi izobraževalnih programov, delno financiranje in skrb za nadaljnji razvoj poklicnega izobraževanja odraslih.

Skupina je podprla mnenje, da bi moral dogajevanje predlaganega sistema poklicnega izobraževanja uskladiti z urejanjem drugih vrst izobraževanja mladine in odraslih v Sloveniji. Pri tem naj bi upoštevali tudi ugotovitve in spoznaja studij o sistemskem urejanju izobraževanja odraslih, ki potekajo ta čas v Sloveniji. Prav tako bi morala gradnja sistema poklicnega izobraževanja v večji meri temeljiti na razvojnih usmeritvah, tako kar zadava potrebe po nadaljnjem izobraževanju kot tudi razvoj poklicev in materialne možnosti. In ne nazadnje bi moral sistem zagotavljati tudi vertikalno prehodnost na vseh ravneh in možnosti za izpopolnjevanje in poglabljanje znanja in spretnosti na vseh stopnjah.

Med konkretnimi problemi, ki pomembno vplivajo na nadaljnji razvoj poklicnega izobraževanja odraslih, so udeleženci v skupini namenili največ pozornosti financiranju, dostopnosti izobraževanja, kvaliteti izobraževalnih programov in mehanizmom spodbujanja vlaganja v izobraževanje. Oblikovali so naslednje zaključke:

- * Nosiči poklicnega izobraževanja odraslih in tudi cilji so različni, zato je treba zagotoviti, da bodo organizacijske oblike in izobraževalni programi takšni, da bodo upoštevali potrebe in interes posameznika in potrebe zaposlovanja. Ni pomembno, kako so posamezniki pridobili znanje in spretnosti, pomembna je raven tega znanja, ki jo morajo imeti možnost dokazati prek sistema zunanjega preverjanja. Udeleženci so soglašali s predlogom preverjanja in potrjevanja znanja, s tem da so predlagali raznejtev pristojnosti in zagotovitev delovanja izpitnih komisij po načelu socialnega partnerstva.
- * Za financiranje poklicnega izobraževanja mladine in odraslih se oblikuje enoten sklad, s tem da

se dogovori delež, namenjen za izobraževanje odraslih. Posebej je bila izpostavljena vloga predstavnikov delodajalcev in predstavnikov delavcev pri dogovarjanju o višini sredstev, ki naj bi se za ta namen odvajala od bruto plač zaposlenih, in tudi pri upravljanju in delitvi tako oblikovanih sredstev. Določen obseg sredstev za ta namen morajo zagotavljati tudi država in lokalne oblasti.

Predlagano je bilo naslednje:

- iz javnih sredstev se financira tisti del poklicnega izobraževanja in usposabljanja odraslih, ki ga opredeljuje nacionalni program, s tem da se vsako leto določijo prioritete. Da bi v čim večji meri upoštevali regionalne potrebe, je treba razmislati, v kakšnem obsegu se upravljanje in razporejanje sredstev izvajata na nacionalni ravni;
 - zagotoviti, da se bo obseg sredstev, namenjenih za izobraževanje zaposlenih, povečal tako, da se bomo na tem področju približali državam, po katerih se zgledujemo (približno 1 % od plačnih list);
 - izobraževanje za razvoj delovne kariere se sofinancira iz sredstev delodajalcev in vlaganj posameznikov;
 - pri finančiraju izobraževanja in usposabljanja brezposebnih za pridobitev temeljnega poklica mora prti do dogovora med ministrstvom za šolstvo in šport in ministrstvom za delo;
 - za čas, dokler ne bo sistemski ureditev finančiranja poklicnega izobraževanja odraslih, se ustanovi poseben sklad iz katerega bi se finančirala pridobitev temeljnega poklica oz. poklicne izobrazbe za socialno široke skupine prebivalcev, ki nimajo pravice do pokrivanja stroškov usposabljanja po predpisih s področja zaposlovanja;
 - pri izobraževalnih institucijah, kjer se izvajanje programov financira tudi iz javnih sredstev, se uveljavlja nadzor nad cenami izobraževalnih programov;
- * Sistem mora zagotoviti nadzor nad kvaliteto izobraževalnih programov. Ena pot za to je verifikacija izobraževalnih institucij in izobraževalnih programov in ustanovljeno preverjanje spoštovanja normativov in standardov. Pri izobraževalnih programih, ki jih sofinancirajo ministrstva ali so finančirana iz skladov za zaposlovanje, pa bi morali biti določeni pogoji za pridobitev finančnih sredstev. Pri izobraževalni ponudbi, ki je v celoti na trgu, kvaliteto lahko uravnava le povpraševanje. Predlagano je bilo, da se razpiše štipendija za specializacijo iz menedžmenta na področju izobraževanja odraslih. Kot ukrep, ki bi prispeval k večji kvaliteti izobraževanja za pridobitev izobrazbe, je bila omenjena tudi čim hitrejša ureditev statusa oddelkov za izobraževanje odraslih na srednjih šolah.
- * Razmisljati bi morali o uvedbi izobraževalnega dopusta za vse zaposlene tudi v primerih, ko gre za poklicno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, ki ni povezano z zahtevami delovnega mesta in z interesom delodajalca, ampak je v interesu delavca. Za takšne primere bi morali zagotoviti ustrezna finančna sredstva za pokrivanje stroškov, ki jih ima delodajalec zaradi odsotnosti delavca. Zaposlenim, ki se izobražujejo za pridobitev izobrazbe v skladu s potrebami podjetja, bi morali zagotoviti dopust tudi za obiskovanje predavanj in ne samo za pripravo na izpite.
- * Sistem bi moral predvideti tudi različne olajšave za delodajalce, ki bi vlagali v izobraževanje delav-

cev, pa tudi za liste, ki bi omogočali usposabljanje z delom za mlade brezposelne, ki iščejo prvo zaposlitev. Po drugi strani pa bi morali predvsem predstavniki delodajalcev in delavcev v okviru kolektivnih pogodb poskrbeti za stimulacijske mehanizme (napredovanje v višji plačilni razred, prednosti pri zaposlovanju, večja varnost delovnega mesta...), ki bi spodbudili posameznike k večjim vlaganjem v svoje izobraževanje in usposabljanje.

Mag. Angelca Ivančič, ACS

"Borzo poročilo"

Do konca novembra se je na Borzo znanja javilo, bodisi po telefonu ali osebno, 149 posameznikov, ponudnikov znanja in povpraševalcev po znanju ali informacijah vseh vrst in stopenj zahtevnosti. Zbrali smo 123 ponudb in 85 želja, kar predstavlja razmerje 1 : 1.5 v prid ponudbe.

Vključenih je 56 % moških in 44 % žensk.

56 % ponudnikov znanja in povpraševalcev po njem je z območja Ljubljane, 44 % pa iz drugih krajev Slovenije (razpršenost je tolikšna, da ni mogoče ugotoviti, kateri slovenski kraji so znatnejša tega deleža, pogosteje zastopani).

Starost ponudnikov in povpraševalcev je v razponu od 13 do 90 let. Zastopane so torej vse starosti. Mladih do 20 let je 15 %. Starejših oseb, nad 60 let (predvidoma upokojenc), je 9 %.

Po statusu je največ zaposlenih, tj. 46 %. 17 % je študentov, brezposelnih je 11 %, upokojencev 9 %. Sledijo zasebniki (6 %), svobodni poklici (6 %), učenci osnovnih in srednjih šol (5 %).

Izobrazbena struktura ponudnikov in povpraševalcev je dokaj visoka, saj je delež tistih, ki imajo končano višjo (11 %), visoko šolo (32 %) ali magisterij (6 %) 49 odstoten.

Po poklicu so ponudniki in povpraševalci najbolj pogosto s področja ekonomije (20 %), strojništva (11 %) in elektrotehnike (9 %). Sledijo gimnazisti maturanti, posamezniki s pedagoškega področja, sociologija, računalništva, informatike, kmetijstva, zdravstva. Vsa druga poklicna področja so zastopana v manjši meri, vsekakor pa je poklicna struktura zelo raznovrstna.

Izvor znanja ponudnikov je različen: šola, druge oblike izobraževanja, samozobraževanje, izkušnja, izvorno znanje ali kaj drugega. Ker je možnih več odgovorov hkrati, podatki kažejo, da si je več kot polovica pridobila znanje po formalni poti, skoraj polovica tudi s pomočjo samozobraževanja, v manjši meri pa navajajo kot vir različne seminarje, tečaje, izkušnje in podobno.

Na vprašanje, v kakšni obliki znanje posredovati drugim, je možnih več odgovorov. Ponudniki znanja ali informacij želijo najpogosteje to posredovati v obliki inštrukcij (72 %), manj, čeprav

razmeroma veliko, je posredovanja informacij (54 %), zelo nizka pa sta odstotka tistih, ki si želijo diskusij ali partnerja za hob (skupaj približno 10 %).

Povpraševalci po znanju oziroma informacijah si tudi najpogosteje želijo instrukcije, čeprav sorazmerno manj kot ponudniki (62 %). Na drugem mestu je iskanje različnih informacij (41 %). V primerjavi s ponudniki imajo povpraševalci več želja po diskusijskih skupinah in partnerjih za hob (skupaj okrog 15 %).

Kot obliko oddožitve za posredovanje znanje, informacije (možnih več odgovorov) ponudniki v 71 % kot obliko oddožitve navajajo plačilo. Informacije so večnoma pripravljeni posredovati brezplačno. Za zamenjavo ene vrste znanja z drugim se jih je odločilo 34 % (zelo redki so navedli kakšno), pripravljeni pa so spremeti tudi drugačno obliko oddožitve (31 %) - npr. celo zobozdravstvene usluge.

Povpraševalci po znanju in informacijah v 54 % kot obliko oddožitve navajajo plačilo, 49 % jih ponujata drugo znanje (tretjina ne navaja kakšno). Tudi za drugačno obliko oddožitve se jih je odločilo 46 % (različna popravila, storitve), brezplačno pa razmeroma malo, tj. 8 %.

Ker smo omejeni na računalniški program, ki še ni dodelan, je bilo mogoče zbrati le te podatke. Ko bo program izpopolnjen, vam bomo predstavili še druge, bolj zanimive podatke.

Ema Perme, ACS

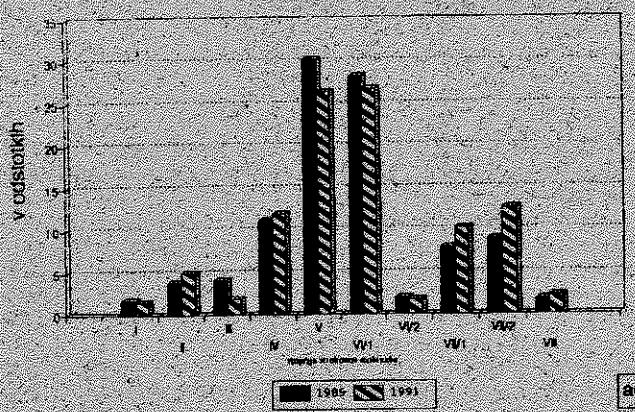
Nekaj podatkov iz statistične raziskave o izobraževanju v podjetjih in zavodih v letu 1991 (SOL-ZAP)

V prejšnji številki Novic smo predstavili podatke o ravneh organiziranosti, oblikah in načrtih izobraževanja v podjetjih in zavodih. V tej številki bomo predstavili vključenost zaposlenih v izobraževanje za pridobitev izobrazbe in jo primerjali s tisto v letu 1989.

V primerjavi z letom 1989 se je v letu 1991 zmanjšalo (dejansko) število zaposlenih vključenih v izobraževanje za pridobitev izobrazbe. Vendar pa je podatek, izrazen v relativnem številu (odnos števila vključenih v izobraževanje do celotnega števila vključenih v raziskavo), ostal nespremenjen. Raziskava je leta 1989 zajela 794.509 zaposlenih. Od tega jih je bilo v izobraževanje za pridobitev izobrazbe vključenih 20.232 ali 2,5 %. Leta 1991 je bilo v raziskavo vključenih 580.540 delavcev. V izobraževanje za pridobitev izobrazbe je bilo vključenih 14.552, kar predstavlja enak odstotni delež kot leta 1989.

V relativnih razmerjih se je v primerjavi z letom 1989 v letu 1991 zmanjšal obseg izobraževanja za pridobitev izobrazbe na naslednjih stopnjah zahtevnosti I., III., V., VI/1 in VI/2. Obseg

Vključenost zaposlenih v izobraževanje za pridobitev izobrazbe

izobraževanja se je povečal na II., IV., VII/1, VII/2 in VIII. stopnji zahtevnosti. Izobraževanje za pridobitev izobrazbe II. stopnje zahtevnosti se je povečalo za 28 %, IV. stopnje za 7 %. Največja je povrašanje v udeležbi v visokem šolstvu. Za 40 % se je povečalo izobraževanje za pridobitev specializacije ali magisterija. V izobraževanje za pridobitev diplome II. stopnje visokošolskega izobraževanja je bilo vključenih 30 % več udeležencev in 22 % več je udeležencev doktorskega študija.

Gleda na to, kar kažejo podatki o izobrazbeni sestavi zaposlenih in gleda na stanje v naših podjetjih in zavodih tako izobraževanje niti ni tako nenavadno. Vsi znaki kažejo na to, da podjetja in zavodi počasi zamenjujejo zaposlene, ki zahtevajo dela ne ustrezajo. Gleda na veliko ponudbo na trgu delovne sile jih nadomeščajo z ustreznejše izobraženimi. Po drugi strani pa vlagajo več sredstev v propulsivne kadre in v strokovnjake, kar bi tudi lahko razložilo takšno povečanje izobraževanja v visokem šolstvu in na akademski stopnji.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Informacija o verificiranih jezikovnih programih za izobraževanje odraslih

Po zadnji objavi, da v Andragoškem centru pripravljamo programoteko verificiranih programov in da je nekaj programov že na voljo, smo dobili že kar precej prošenj za posamezne programe. Vse, ki ste zaprosili za te programe, obveščamo, da vam jih bomo posredovali v kratkem, ker smo imeli nekaj tehničnih težav z njihovo pripravo. Vse tiste, ki nas boste še zaprosili za programe, prosimo, da navedete, ali želite programe v pisni obliki ali na računalniški disketi. Programe lahko dobite brezplačno, zaračunavano samo stroške diskete oz. fotokopiranja.

Ob tej priložnosti prosimo vse, ki morda imate verificirane programe za izobraževanje odraslih, da nas o tem obvestite ali nam jih pošljete, ker zlasti starejših programov ni mogoče nikjer več dobiti, mi pa bi želeli, da bi naša programoteka vsebovala prav vse verificirane programe, ki jih imamo v Sloveniji. O novostih v programoteki vas bomo sproti obveščali.

Pa še ena informacija v zvezi z verifikacijo programov: verjetno veste, da je po sedanjem zakonodaji samo Strokovni svet Republike Slovenije pristojen za verifikacijo programov. Ker ima ta precej dela s šolskim izobraževanjem mladine, je prihajalo do precejšnjih zastojev (pa tudi zadreg) pri obravnavanju programov za izobraževanje odraslih. Prav te dni pa je bila sprejeta odločitev, da Strokovni svet imenuje posebno komisijo za izobraževanje odraslih, ki se bo ukvarjala samo s programi in drugimi strokovnimi vprašanji, povezanimi z izobraževanjem odraslih. Komisija sicer še ni imenovana, pričakujemo pa lahko, da bo v kratkem odpravljena še ena vrzel na področju. O delu te komisije vas bomo sproti obveščali.

Sonja Klemenčič, ACS

Profesionalizacija andragogike na Nizozemskem

Basiliaan Van Gert, profesor andragogike na Oddelku za andragogiko Univerze v Leidnu na Nizozemskem, je prisel do zanimivih ugotovitev v svoji primerjalni študiji Umetniki in andragogi na Nizozemskem. Ko je primerjal način usposabljanja in izobraževanja slikarjev na Nizozemskem z načinom usposabljanja, izobraževanja in rekrutiranja izobraževalcev odraslih v tej deželi je našel mnogo podobnosti, ki so ga opozorile na podobnost uveljavljanja obeh strok (slikarstva in izobraževanja odraslih).

Preden sta stroki dosegli stopnjo akademsko priznanih in univerzitetnih disciplin, sta prešli stopnje prostovoljne dejavnosti, tehovsko opredeljene obrti in postopnega razvoja sistema usposabljanja in izobraževanja strokovjakov ter priznanih znanstvenih disciplin.

Na Nizozemskem je tak razvoj izobraževanja odraslih povezan z dejavnostjo socialnega dela. Tam so najprej začutili, da se je treba za to dejavnost - ta vsebinsko vključuje t.i. popularno, t.i. splošno neformalno izobraževanje odraslih - posebej usposabljati. To ne velja le za strokovnjake, temveč tudi za prostovoljce. Skupaj s profesionalizacijo tega področja je bilo treba ustrezno usposobiti strokovnjake. Že leta 1899 ustanovljena šola za socialno delo v Amsterdamu je razvila področje t.i. socialne pedagogike v poznejši Fakulteti za politične in družbene vede, kjer se usposablja osebje za vodenje ustanov za socialno delo in tudi za izobraževanje odraslih.

Sledila je institucionalizacija socialnega dela v posebnih ustanovah, socialnih akademijah, in izobraževanja odraslih v Oddelku za Andragogiko (ločeno od tega deluje na Univerzi v Ams-

terdamu Oddelek za pedagogiko). Pozneje se je študij andragogike razvil na vseh nizozemskih univerzah. Popkovino s predhodnikom, socialnim delom, so lahko prerezali.

Temeljno, kar povezuje socialno delo in izobraževanje odraslih je to, da gre v obeh primerih za oblike skupnognega dela, enako populacijo in tudi finančni viri so lahko skupni.

Praktiki s področij socialnega dela, organizacije skupnosti in izobraževanja odraslih so se tudi organizacijsko povezali v nizozemski organizaciji delavcev na področju skrbi za blaginjo (Dutch Organization of Welfare Workers). Znanstveniki imajo posebno sekcijo za andragogiko v nizozemskem združenju za preučevanje izobraževanja.

Prvotni enotni pojem andragogika je dobil tri pomenske različice:

- 'Andragogie' (angl. andragogy), po naše izobraževanje odraslih: praksa socialnega in izobraževalnega dela z odraslimi;
- 'Andragogiek' (angl. andragogies), po naše andragoška didaktika: normativna teorija o spremnostih (metodah) socialnega dela in izobraževanja odraslih;
- 'Andragologie' (angl. andragology), po naše andragologiji: znanost o izobraževanju odraslih.

Na tak način je doseženo in utemeljeno:

- področje andragogike kot samostojne znanstvene discipline;
- izobraževanje odraslih kot samostojno strokovno področje s svojimi asociacijami in standardi;
- izobraževanje strokovnjakov za izobraževanje odraslih na visokošolski ravni;
- dosežena je struktura strokovnega področja, ki je sestavljena iz treh kompatibilnih področij: praksa - metodika - znanost.

Ne glede na razvoj andragogike kot znanstvene discipline je za prakso izobraževanja odraslih na Nizozemskem značilno, da se vsebinsko tesno povezuje s socialnim, ali še bolj določeno, s skupnognim delom.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

Izkušnje pri reševanju brezposelnosti v tujini

Na Bledu je 23. in 24. novembra 1992 potekala konferenca o regionalnem razvoju zaposlovanja v Gorenjski regiji, na kateri je v okviru programa Phare sodelovalo več strokovnjakov iz Anglije, Nemčije in Avstrije. Namen konference je bil primerjati načine reševanja zaposlovanja in nezaposlenih z načrtovanimi rešitvami pri nas in izkušnjami, ki jih imajo pri tem države, ki se že dalj časa ukvarjajo s tem problemom. Na konferenci so poleg strokovnjakov iz tujine sodelovali številni strokovnjaki služb za zaposlovanje iz vse Slovenije, ministrica za delo, Andragoškega centra Slovenije in drugi, tako da je presegla začrtane okvire, to je obravnavanje vprašanj zaposlovanja v

gorenjski regiji. Zamisli in rešitve, ki jih je nakazala konferenca, vsekakor ponujajo mogoče načine reševanja omenjene problematike za celotno Slovenijo.

Na kratko želim predstaviti prispevke, ki so jih pripravili tudi strokovnjaki. Organizatorji posvetu bodo pripravili poročilo o delu skupin in sklepov konference, ko bodo pripravljeni, jih bomo objavili.

Reševanje problematike, ki jo sprožajo zapiranja podjetij v velikih gospodarskih panogah, ki so v krizi (Patrick Barry, Velika Britanija) V Veliki Britaniji se že dalj časa strečujejo s krizo problematiko v velikih gospodarskih panogah, kot so preriogovništvo, jeklarstvo, ladjevedenštvo ipd. Ta kriza prinaša množično zapiranje delovnih mest. Da bi posledice omilili, uporabljajo dve strategiji: reševanje problema v okviru posamezne panoge in reševanje na nacionalni ravni z načrtovanjem rešitev in finančnim poseganjem na ravni vse dežele. V okviru panoge problem rešujejo tako, da se ustanovijo posebno svetovalne organizacije, ki odpuščenim delavcem pomaga pri iskanju novih zaposlitev in išče možnosti za njihovo prekvalifikacijo, po drugi strani pa išče možnosti za ustavnavljanje novih podjetij, ki bi zaposlovala odpuščene delavce. Pri ustavnavljanju novih podjetij sodeluje s podjetji v lokalnem okolju in ugotavlja potrebe in možnosti (kooperacije, inkubatorji...), išče lokacije in ureja prostorsko dokumentacijo, ugotavlja možnosti za uporabo opreme zaprtih podjetij v novih podjetjih, ustanaavlja denarni sklad za sofinanciranje ustanovitve novih podjetij. Na državni ravni pa vrla sprejema ukrepe, s katerimi pomaga posameznikom, da so bolj konkurenčni na trgu delovne sile (gre zlasti za programe izobraževanja, ki so tesno povezani s potrebnimi gospodarstvom) in ukrepe, ki pospešujejo podjetništvo. Značilnost obeh pristopov je tesna povezanost z lokalnimi razmerami in potrebami.

Predstavitev Družbe za pospeševanje zaposlovanja (Klaus-Dieter Klotz, Nemčija) Družba predstavlja določeno vrsto samouorganizacije zaposlenih, ki so izgubili delo zaradi zapirja velike tovarne pnevmatik. Del zaposlenih je v prvih stopnjih s pomočjo deželnih in mestnih oblasti v obliki javnih del opravljal delo, potreben ob zapirju podjetja (demontaža delovnih naprav, pospravjanje zemljišča podjetja, čistila in vrnitarska dela). V tem času pa so že začeli razmišljati, kako uporabiti razpoložljiva delovna sredstva, proizvodne prostore in znanje nekdajnih zaposlenih. Izdelane so bile tehnološke, ekonomske in ekološke študije, na osnovi katerih so se odločili za novo proizvodnjo. Nato so pripravili kadrovski načrt, s katerim so določili, katere delavce iz prejšnje tovarne lahko zaposlijo takoj, brez preusposabljanja, za katera dela pa bo delavca potreben preusposobitet in katera znanja jim je potrebno v tem programu ponuditi. Z zunanjimi strokovnjaki so tako pripravili šestmesečne programe. Na ta način sicer ne bo mogoče zaposlitи vseh delavcev, ki so delali v prejšnji tovarni pnevmatik, vsekakor pa ta način predstavlja rešitev za del delavcev, seveda ob sočasnem angažiraju precešnjega dela prostorov in opreme prejšnje tovarne.

Ukrepi za zaposlovanje dolegorочно brepošelnih starejših oseb (Klaus Enders, Nemčija) S pomočjo sredstev Evropskega socialnega skладa, mesta Frankfurt in njegovega urada za delo izvajajo v Frankfurtu poseben projekt, s katerim zagotavljajo delo starejšim brezposelnim ljudem, ki nimajo strokovne izobrazbe in so že dalj časa brez dela. Projekt temelji na ekoloških zahtevah, in sicer gre za to, da različnim podjetjem odsvetujejo uporabo okolišu škodljivih snovi, v zamenjo za to pa jim zagotavljajo pomoč. Tako npr. so se z Lufthanso domenili, da na letalih ne bo več uporabljala plastične posode, temveč keramično, ki jo pomirjajo delavci, zaposleni s posredovanjem tega projekta. Poleg dela starejšim delavcem nudijo tudi svetovanje glede delovnega prava, vprašanj

upokojevanja, s posebnimi programi pa jim pomagajo tudi prebroditi psihosocialne posledice dalje brezposelnosti. Če je potrebno, organizirajo tudi strokovno usposabljanje, vendar se pri tem držijo načela, da starejših ne kaže v celoti preusmerjati na nova področja; gre le za razširjanje njihovega znanja in izkušenj.

Avstrijski model delovnih skladov kot ukrep aktivne politike zaposlovanja (Albert Trattner, Avstria) Delovni sklad je opredeljen v avstrijskem zakonu o zavarovanju za primer brezposelnosti (1988) kot ustanova, ki pospešuje ustanavljanje novih podjetij, razvija poklicno usmerjanje, pomaga nezaposlenim pri iskanju novih zaposlitev ter razvija izobraževanje in preusposabljanje neza- poslenih. Podjetjem, ki so v krizi, pomaga pri blažitvi učinkov množičnih odpustov in pri izdelavi sanacijskih ukrepov. Odpuščenim delavcem nudi pomoč v težavah, možnost pridobitve novih znanj ali poklicne preusmeritve, pa tudi boljši denarni položaj, saj dobiло v času izobraževanja še stipendijo. Delovanje delovnega sklada je zanimivo tudi za regijo, saj pospeševanje podjetništva (razvijanje idej in njihovo uresničevanje) prinaša nova delovna mesta, izboljšuje se izobražbena struktura regije, izobraževanje je tesno povezano s potrebnimi okolji, dejstvo, da pri svojem delu povezuje različna podjetja in njihove interese, posredno vpliva na siceršnje regionalne gospodarske kooperacije. Poklicno usmerjanje poteka v Štiri- do šest tedenskih tečajih. Z njimi blažijo posledice odpuščanja, pomagajo posameznikom pri izbirni nove poklicne usmeritve in določanju njihovih razvojnih perspektiv. Na tej osnovi usmerjajo odrasle v izobraževanje, pri čemer gre tako za krajske oblike izobraževanja, kot tudi za poklicno izobraževanje na srednji in visoki stopnji. Posameznik dobiča denarno podprtje do dveh let, v tem času lahko pridobi manjša znanje, z drugimi aktivnostmi pa je v tem času mogoče poskrbeti za njegovo ponovno zaposlitev.

Izobraževanje brezposelnih (dr. Helfried Faschingbauer, Avstria) Avtor je predstavil nekatere poglede na izobraževanje brezposelnih, in sicer na osnovi izkušenj in študij, ki jih je opravil v okviru Štajerskega deželnega urada za delo. Osnovni pogoj za učinkovitost izobraževanja brezposelnih je povezanost izobraževanja in dela oz. izobraževanje za znanega delodajalca. Izobraževanje samo po sebi ne zagotavlja zaposlitve, znanje zastareva in če izobraževanju ne sledi zaposlitev, je "možek" v izobraževanje neracionalen. Na drugi strani pa je gotovo, da konkurenčnost podjetij vse bolj temelji na znanju in da so regije z veliko znanja zanimive za delodajalce pri odločanju o ustanavljanju novih podjetij. Zato je nujno, da načrtovanje izobraževanja brezposelnih v kar največji meri izhaja iz potreb gospodarstva v določenem okolju. Pri tem seveda ni mogoče vedno zagotoviti izobraževanja samo za znanje delodajalce. Upoštevati je treba splošne tendence, kot so razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij, povečevanje terciarnega sektorja ipd. Avtor govori o usmernjenem znanju, ne katerem kolik znanju. Izobraževanje mora biti naravnano k posameznim ciljnim skupinam, kot so mladi, dolgo brezposelnji, ženske, starejši ipd. Temu mora slediti poglobljeno informiranje in usmerjen izbor udeležencev (vključujemo tiste, za katere predvidevamo, da jim bo izobraževanje koristilo in ne kogar kolik). Ob izobraževanju mora potekati tudi reševanje socialnih problemov udeležencev. Ena izmed najpomembnejših aktivnosti ob tem pa je iskanje dela za udeležence izobraževanja. Pomenljivo delo urada za delo pa je tudi sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami, kajti to izobraževanje mora biti organizacijsko prilagođljivo (izobraževanje po modulih, različni začetki izobraževanja) in prilagojeno posameznikom.

Sonja Klemenčič, ACS

KAJ MENITE?

Odzivi na pobudo za pripravo enotnega potrdila o izobraževanju

Do izida te številke Noviček smo dobili dva odziva glede primernosti tega, da Andragoški center Slovenije pripravi enoten obrazec za potrdilo o izobraževanju in ga tudi založi (o tem smo več pisali v prejšnji številki). Vabimo vas, da nam sporočite tudi vaše mnenje, tako da se bomo v začetku prihodnjega leta lahko odločili, ali tako potrdilo izdamo ali ne.

Sonja Klemenčič, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Ugotavljanje izobraževalnih potreb za program specializacije za vodenje pošti

Ugotavljanje izobraževalnih potreb je praviloma del dejavnosti vsake večje izobraževalne enote, organizacije, centra. Odvisno pa je seveda od kadrovske zasedbe, znanja in odgovornosti, ki jo čutimo do tistih, ki so jim naši programi namenjeni.

Poleg vodenih intervjujev, projektnega dela in sprotnega ocenjevanja izobraževalnih programov (povratna informacija je največkrat najboljši pokazalec ustreznosti vsebin...), uporabljamo v Centru za izobraževanje odraslih v PTT tudi tehnike anketiranja, ki v zadnjem času s pomočjo posebnih programskega paketov omogočajo tudi hitro in učinkovito obdelavo zbranih podatkov.

Tako smo maja letos zasnovali program specializacije za upravnike PTT-enot (pošti), hipotetične vsebine programa pa skušali preveriti s pismeno anketo, da bi zbrali mnenja vodij enot o tem, katero vrsto znanja potrebujejo za svoje delo, kako poglobljeno naj bo to znanje in da svoje trenutno znanje tudi samokritično ocenijo. Na tak način naj bi zbrali tudi nekatere informacije o stalni izobraževalni praksi vodilnih delavcev v PTT-enotah in njihovo motivacijo za nadaljnje usposabljanje. Analiza ankete oziroma njeni rezultati naj bi pripomogli tudi k ustreznemu načrtovanju izobraževanja v PTT srednješolskem centru za posebne ciljne skupine odraslih, v tem primeru za vodenje pošt, stopnja izobrazbe V/1, specialist.

Ankete smo poslali na 900 naslovov uporabnikov pošti na vseh PTT-enotah v Sloveniji. Vrnili so 162 anonimnih anket. S pomočjo strokovnjaka, metodologa mag. Toneta Krambergerja, smo zbrane podatke računalniško obdelali in analizirali v več korakih. Skušali pa smo raziskati predvsem povezavo med spremenljivkami, kar je odprlo nova vprašanja in izobraževalne potrebe. Del rezultatov smo prikazali grafično, s strukturimi stolpcem.

Glavne ugotovitve analize so:

1. V anketi je sodelovalo največ vodilnih delavcev iz pošt. 4. in 5. razreda pristnosti (70 %); največ jih je na pošti več kot 15 let (60 %). Po izobrazbi prevladujejo tisti s srednjo šolo (45 %), sledijo jim kathi s poklicno šolo (25 %), petina jih ima višjo šolo.
2. Polovica anketiranih pasivno obvlada nemščino, polovica angleščino; med seboj se izključujejo, pri čemer znanje nemščine vlivajo samozavest in optimizem, znanje angleščine pa vzpodbuju k večji samokritičnosti.
3. Najbolj pestro se izobražujejo tisti, ki so študirali redno (ob delu) ali pa so se izobraževali v PTT izobraževalnem centru. Najbolj tega je samoizobraževanje in interno izobraževanje.
4. Lastnosti dobrega upravnika: poglobljeno, naj obvlada vodenje in upravljanje, stroko poštnega prometa in kakovost dela; informativno naj pozna ekonomiko, trženje, informatiko in tuj jezik. Na to oceno ne vpliva čas zaposlitve v PTT.
5. Samoočena znanja: anketirani menijo, da najbolje obvladajo kulturo komuniciranja, kakovost dela in stroko poštnega prometa ter nadzor nad delom; najslabše se spoznajo na ekonomiko, finance, informatiko in tujih jezikih.
6. Navidezna usklajenosocen med tem, kar anketirani znajo, in med tem, kar naj bi znali, obstaja, vendar obstaja tudi določena razlika - poiskali smo to razliko in ugotovili, da je največji razkorak med ocenami pri naslednjih znanjih: vodenje, strokovno znanje, znanje tujega jezika, organizacija dela in informatika. To so teme, kjer bi bilo potrebno največ izobraževati.
7. Po drugi strani pa menijo anketirani, da znajo dovolj in celo preveč o naslednjem: kakovost dela in nadzor nad njim, ekonomika, trženje in finance ter čez vse - o komuniciranju. Izgleda, da so prav to področja, ki bi jih želeli še poglobiti in specializirati.
8. Značilna mnenja o lastnostih dobrega upravnika pošte po skupinah anketiranih: vodje pošt. 4. in 5. razreda bi se morali bolj kot drugi poglobiti v organizacijo dela in učenje tujih jezikov; manj izobraženi bi k organizaciji dela dodali še poglabljanie v stroko poštnega prometa; tistim, ki znajo angleško, zadošča informativno znanje informatike.
9. Značilna mnenja o lastnem znanju anketirani iz poštih enot 4. in 5. razreda sodelijo, da bolj kot drugi obvladajo kulturo komuniciranja, tisti z višjo izobrazbo pa so do tega vidika dela precej samokritični; zaposleni z najdaljšim stažem so kritični do kakovosti lastnega dela in do nadzora

nad njim; znanje angleškega jezika ljudi v PTT-okolju spodbuja k večji samokritičnosti pri vodenju, organizaciji, psihologiji financah in informatiki.

10.Za specialistični študij je tri četrtnine anketiranih; tisti, ki bi se ga radi udeležili (40 %), pričakujejo predvsem večji uspeh na delovnem mestu; tisti, ki bi se ga udeležili le, če bi bile vsebine ustrezne (40 %), imajo o kvaliteti lastnega dela (poznavanje stroke, organizacija, nadzor) visoko mnenje. Skrb za delovno mesto ali možnost napredka sta nepomembna dejavnika pri odločitvi o udeležbi v specializaciji.

Ida Srebotnik, PTT srednješolski center

S POTI

Obiska ALBSUja (Adult Literacy and Basic Skills Unit) (Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Financiranje lokalnih razvojnih projektov

Financiranje lokalnih razvojnih projektov vsebuje:

- pomoč študentom v drugih programih IO, ki imajo probleme s funkcionalno pismenostjo,
- pomoč izvajalcem - kolidžem pri izvajaju programov,
- razvijanje intenzivnih programov funkcionalnega opismenjevanja,
- informacijska tehnologija in računalništvo v programih funkcionalnega opismenjevanja,
- funkcionalno opismenjevanje v zapornih in poboljševalnicah,
- družinska pismenost,
- opismenjevanje staršev,
- posebne učne težave (i.i. specific learning difficulties).

Za posamezen projekt dajo 15.000 tuntov. Letno finančno podprejo okoli 23 projektov. Projekte predlagajo posamezne organizacije ali lokalne skupnosti, pripravijo jih pa metodologijil ALBSU-ja. Ta jih pregleda in da potrditi nacionalnemu odboru za šolstvo in znanost.

Vse projekte, tudi nacionalne, izvajajo z zunanjimi sodelavci. Za največ eno leto in pol, "odkupijo" sodelavce v projektu. Matični organizacijo plačujejo OD, sodelavec dela v "svoj" organizaciji. Le ta v večini primerov pomeni tudi okolje, v katerem se projekt preizkuša še v času izvajanja. ALBSU-jevi strokovni delavci nadzirajo potek dela tako, da se mesečno sestajajo z izvajalci. Če delo ne teče po načrtu, poiščejo druge ljudi.

Razvijanje ter publiciranje učnih in študijskih gradiv

Publiciranje se nanaša na dve področji:

- priročniki in kesete za razvijanje prakse (za učitelje in slušatelje),
- promocijska gradiva za osveščanje javnosti in za povečevanje obsega tovrstnega izobraževanja.

Vse projekte, vse analize objavljajo na različne načine, kot prospekti, knjige, priročnike, zloženke, audio- in video-kasete.

Samo zloženke so brezplačne. Vse drugo je potrebno plačati (od 10 do 30 funtov).

Koordiniranje in zagotavljanje izobraževanje kadrov za FO

V celoti plačajo stroške za usposabljanje učiteljev začetnikov. Za izpopolnjevanje učiteljev, ki imajo vsaj 6 mesecev prakse, pa plačajo eno tretjino stroškov "drugostopenjskega" programa. Drugo plačajo izvajalске organizacije.

Absu sofinancira raziskovalno dejavnost, ki jo izvaja praviloma z drugimi nacionalnimi ustanovami, predvsem univerzami ali posameznimi strokovnjaki. Zanimajo jih naslednja področja raziskovanja:

- potrebe po FO (načrtujejo novo ugotavljanje potreb (intervjuji)),
- vzroki za neuspešnost študentov v programih FO; načrtujejo dveletni projekt o vplivu dolžine programa na uspeh,
- končana je raziskava o vplivu različnih oblik in metod na učinkovitost programov funkcionalnega opismenjevanja.

Absu je razvil dva programa, ki ju je verificiral nacionalni odbor za šolstvo in šport in dejata nacionalno priznano potrdilo (certifikat). Potrdilo podeljuje City and Guilds, samostojna nacionalna ustanova za podelevanje potrdil. Posamezni kandidat mora plačati za potrdila 12 funtov.

Oiga Drobšnik, ACS

Z obiska na visokih ljudskih univerzah v deželi Baden-Würtenberg (Nemčija)

V času od 19. do 22. oktobra 1992 sem se udeležila obiska nekaterih visokih ljudskih univerz in njihove zveze v deželi Baden-Würtenberg. Delegacijo iz Slovenije so poleg mene sestavljale mag. Katja Dovžak, sekretarka Zveze ljudskih univerz Slovenije, Melita Cimerman, direktorica Delavske univerze Maribor, in Alenka Grzelj, direktorica Obalne delavske univerze Koper. Bile smo gostje Visoke ljudske šole Reutlingen, ki ima že nekaljetne stike z Ljudsko univerzo Škofja Loka. Svoje

vtise sem strnila v nekaj poglavij, iz katerih je razvidna sistemška ureditev izobraževanja odraslih, pa tudi nekateri praktični primeri iz prakse.

Vsi podatki in informacije se nanašajo izključno na deželo Baden-Würtenberg in izobraževanje odraslih na visokih ljudskih šolah v tej deželi, razen če ni drugače navedeno. To poudarjam zato, ker Nemčija nima enotne urejenega izobraževanja odraslih, ampak so za to pristojna deželna ministrstva.

Mreža visokih ljudskih šol

V vsej Nemčiji deluje 1200 visokih ljudskih šol (v nadaljevanju VHS). V deželi Baden-Würtenberg je 150 VHS, ki imajo še 800 podružnic v manjših mestih. Po pravilu so podružnice v vsakem kraju, ki ima več kot 2000 prebivalcev. Vendar izkušnje kažejo, da bi bilo bolje, da so VHS le v večjih mestih, ker sicer ni mogoče zagotavljati zadostne kakovosti.

Letno se na VHS v deželi v različnih tečajih izobražuje 1,1 milijona ljudi, poleg tega pa se okrog 400.000 ljudi udeleži še raznih enkratnih oblik izobraževanja (kulturni večeri in prireditve, ekskurzije ipd.). Letno VHS izvedejo 100.000 različnih oblik izobraževanja, od tega 85.000 tečajev, ostalo so druge prireditve. Izobraževanje na VHS poteka ves teden, tudi ob sobotah in nedeljah. Programska struktura VHS se razlikuje, odvisna je od okolja, kjer delujejo, njegovih potreb, pa tudi mestne vlade, ki zlasti prek financ lahko vpliva na položaj posamezne VHS.

Na VHS je zaposlenih 1000 strokovnih delavcev, poleg tega pa imajo še 33.000 zunanjih sodelavcev.

Kratka predstavitev visokih ljudskih šol, ki smo jih obiskali

VHS Reutlingen ima sedež v zelo moderni in veliki stavbi v središču mesta. Na glavni ulici v mestu so smerokazi, ki pokažejo pot do sedeža VHS. Razen v tej stavbi VHS deluje še na več lokacijah v mestu, povečini gre za starejše manjše vile. Stavba, v kateri je uprava, ima v pritličju informacijsko središče, ki deluje ves dan z zelo veliko informacijskega gradiva in učinkovito računalniško povezavo z vsemi oddelki in različnimi datotekami. V pritličju je še manjša restavracija, velika dvorana za včede prireditve, kinotečne in videopredstave ter prostor, kjer lahko obiskovalci posedijo, poklepatajo ali pa tudi kaj delajo. Tak kotiček je v vsakem nadstropju. Učilnice so v podprtličju ter v nadstropjih. Vse so zelo dobro opremljene, pohištvo je povečani tako, da se lahko zelo enostavno spremeni razpored miz in jih priredi številu udeležencev ali različnim metodam dela. Poleg klasičnih učilnic imajo prostor za kiparsko delavnico, delavnico za kovinarstvo in mizarstvo, računalniške učilnice (en računalnik za enega udeleženca, računalniki so povezani v mrežo, učitelji lahko prek svojega računalnika nadzoruje delo vseh udeležencev), računalniško učilico za strojepisje. Prostori so last občine.

VHS deluje na območju, kjer živi 100.000 prebivalcev. Stalno zaposlenih delavcev je 40, drugi so zunanjii sodelavci. Letno izvedejo 95.000 ur izobraževalnega programa. Struktura programov je

naslednja: 30 % strokovno izobraževanje, 70 % splošno izobraževanje. Taka struktura je prej izjema kot pravilo. Druge VHS imajo večji delež splošnega izobraževanja. Sami razvijajo toliko strokovnega izobraževanja zaradi potreb okolja, zlasti je tu precej firm koncerna Bosch, razvita je avtomobilska industrija, pa tudi drugi.

Glavna področja so: glasbena šola, tehnika (elektrika, kovinarstvo), jeziki (poučujejo 18 jezikov), "Evropska tajnica" (2840 ur), izobraževanje za dalj časa brezposelne, zdravstvena vzgoja, računalništvo, večerna gimnazija, kultura, državljanska vzgoja, nepisemni, mentalno in drugače prizadeti, ženski programi, moški programi, umetnostna vzgoja za mladino.

VHS Tübingen deluje v univerzitetnem mestu, industrije praktično ni, glavni delodajalec je univerza (8000 delovnih mest). VHS deluje na območju, kjer živi 140.000 prebivalcev, v mestu samem jih je 70.000. Tako stanje se odraža tudi v programske strukturi: strokovnega izobraževanja imajo le 10 %, vse drugo so splošni programi. Letno se vsak peti prebivalec udeleži vseh enih oblike izobraževanja (samostojno v jezikovnih tečajih je letno 3000 slušateljev). Večina slušateljev je žensk. Letno izvedejo 1200 tečajev, 200 predavanj in 300 ekskurzij.

V primerjavi z VHS Reutlingen je VHS Tübingen skromneje opremljena. Sedež ima v večji starejši vili, sicer pa izobraževanje izvajajo še na več kot 20 lokacijah v mestu. Mogoče zanimivost, ki kaže, da so razmere tudi v Nemčiji v nekaterih primerih podobne kot pri nas: del vojaških sil pakta NATO zapušča Nemčijo in tako je v mestu prazna večja vojašnica. VHS je zaprosila za te prostore, ker je v prostorski stiski, vendar se mesto ni odzvalo. Direktor VHS se je preprosto odločil in zasedel prostore vojašnice. Ravnov v času, ko smo bili na obisku, je skliceval tiskovno konferenco, na kateri je želel pojasniti razloge za tako dejanje. Zaenkrat še nimamo informacij, kako se je zadeva razpletela.

Na VHS je zaposlenih 22 delavcev s polnim delovnim časom (od tega 6 strokovnih delavcev in 6 predavateljev), imajo pa 500 zunanjih sodelavcev. Letno izvedejo 42.000 ur programa. Glavna dela so: zdravstvo, jeziki (poučujejo 20 jezikov), kreativno ustvarjanje, strokovno izobraževanje.

Zveza Višokih ljudskih žol za Baden-Würtenberg - Vse VHS so združene v deželnemu zvezu VHS, ki se deli še na regionalne zveze. Tako ima npr., mesto Stuttgart s širšo okolico 12 VHS, ki se združujejo v regionalno zvezo.

Klub tako razvezani mreži VHS medsebojno dobro sodelujejo, čeprav so hkrati konkurenți na izobraževalnem tržišču (za deželo Baden-Würtenberg velja, da so VHS oddaljene med seboj le 6 do 12 km).

Na Zvezi VHS je zaposlenih 20 sodelavcev, od tega je 10 pedagoških delavcev, ki so zadolženi za razvoj posameznega programskega področja.

Deželna zveza ima predvsem naslednje naloge:

- * Zastopa interese VHS v deželnih organih.
- * Skrbi za dvig in kontrolo kakovosti dela VHS.
- * Izvaja svetovalne naloge na področju administracije, prava, financ, organizacije dela VHS, metod

dela.

- Pri njej deluje izpitna centrala, kjer skrbijo za delovanje izpitnega sistema. Izvajajo izpite po licencah Univerze Cambridge, Goethejevega instituta, razvit pa imajo tudi svoj certifikatni sistem.
- Skrbijo za uvajanje in izobraževanje delavcev in sodelavcev VMS (strokovi delavci, upravljeni sloj, administracija, računovodstvo, učitelji).

(Nadaljevanje prihodnjic)

Sonja Klemenčič, ACS

Izobraževanje odraslih na Danskem

Od 17. do 23.10.1992 sem se udeležil strokovne ekskurzije, ki jo je organizirala Skupnost izobraževalnih centrov Slovenije z namenom, da bi si predstavniki ustanov in organov s področja izobraževanja in zaposlovanja podrobnejše ogledali javni sistem izobraževanja odraslih na Danskem. Udeleženci ekskurzije, zainteresirani za ogled sistema izobraževanja odraslih, smo obiskali naslednje institucije:

- Šolo za mlajše odrasle (Youth School), v njenem okviru pa tudi t.i. produktivno šolo (Production School) v Išhaju, v predmestju Kopenhagena;
- Višji pripravljalni tečaj (Higher Preparatory Course) v Kopenhagnu;
- Zvezo visokih ljudskih šol Danske (Association of folk high schools in DK) v Kopenhagnu;
- Center za preučevanje in razvoj izobraževanja odraslih (The Research and Development Centre of Adult Education) v Kopenhagnu;
- Grundtvigovo visoko šolo (Grundtvigs Højskole) v Frederiksborgu;
- Danski kulturni center (The Danish Cultural Centre) v Kopenhagnu.

„Šola za mlajše odrasle“ je izobraževalno-socialna ustanova lokalne skupnosti (komune), v katero se po načelu prostovoljnosti vključujejo mladostniki, ki iz kakršnih koli razlogov (niso uspeli skleniti učne pogodbe, ki je pogoj za izobraževanje v poklicnih šolah po prveri, skupnem letu tega izobraževanja, niso izpolnili pogojev ali niso imeli ambicij za vpis v gimnazijo; „osipniki“ v rednem sistemu šolstva, imigranti, ki se še niso vključili v družbo, socialno in kulturno zapostavljeni in marginalizirani ipd.) niso vključeni v nadaljnje izobraževanje ali niso zaposleni (vendar je šola odprta tudi za dijake in zaposlene mlajše odrasle). Izobraževanje v tej šoli je neformalno in po ciljih in vsebin izrazito splošno, usmerjeno je k razvoju človeka zaradi njega samega in ne k ciljem zunaj njega.

„Produktivna šola“ je novejša oblika, ki jo razvijajo od leta 1978. „Šolo“, ki smo si jo ogledali, bi po naših kriterijih prej uvrstili med oblike javnih del, kot pa med oblike izobraževanja odraslih. Pri njej gre namreč za obnavljanje in ozivljanje stare, zapuščene kmetije, ki jo je občina zaupala v upravljanje šoli za mlajše odrasle pod pogojem, da pri tem delu „zaposli“ določeno število

nezaposlenih mlajših odraslih (starh od 15 do 30 let) in jim pri tem delu omogoči razvijanje posameznih delovnih in socialnih veščin in spremnosti, s čimer naj bi se povečale njihove možnosti na trgu delovne sile. Proses izobraževanja in učenja je nemameren in posreden ter neformalen, v bistvu poteka na klasičen način kmetsko-obrnega usposabljanja - z opravljanjem kmečkega in obrnega dela. Po vsebini je delo polivalentno in obsega 6 delovnih področij: kovinsko in lesno obrt, ribogojništvo, šivanje in pletenje, zelenjadarstvo in živinorejo, vrtnarstvo in gozdarstvo ter čebelarstvo in sadjarstvo. Brezposehl, ki se vključujejo v te šole, dobivajo tedensko nagrado, s katero pa ne izgubijo socialnih in drugih pravic, povezanih z varstvom brezposehnih. Zato je vključevanje v te šole povsem prostovoljno, udeleženec tudi sam oceni, kdaj bo nehal obiskovati tako šolo in se ponovno začel potegovali za zapositev na trgu delovne sile.

"Višji pripravljalni tečaj" je formalna oblika splošnega (General) izobraževanja in učenja odraslih. V njej se odrasli učijo in dokazujejo znanja, ki jih zahteva gimnaziska matura, torej lahko tu odrasli pridobivajo in dokazujejo visokošolsko zrelost. Izobraževanje je organizirano na več načinov. Najpogosteje poteka v tečajih, približno za tretjino krajsih, kot trajanje šolanje v gimnaziji za mladino, po konzultativni metodi ali po konzultativno-dopisni metodi. Pri tem udeleženci postopno absoluirajo znanja in "habirajo" točke (delne certifikate) ter tako lahko pridejo do javno priznanega maturitetnega spričevala. Vendar ni nobena tragedija, če ta cilj ni dosežen; izobraževalci (pa tudi financerji) so zadovoljni tudi z vmesnimi rezultati, čeprav udeleženci ne dosežejo končnega cilja. Z zakonom je predpisana obveznost t.i. okrožij (Counties), da na svojem območju ustanovijo in (so)financirajo tak tečaj. Zaenkrat so ti tečaji na Danskem edina oblika formalnega izobraževanja odraslih, ki omogočajo pridobiti javno veljavne certifikate. V zadnjem času so začeli razvijati tudi certifikatni sistem za pridobivanje javno priznane poklicne izobrazbe; doslej so certifikati iz tega sistema veljali le na trgu delovne sile, niso pa bili enakovredni s šolsko poklicno kvalifikacijo.

"Zveza ljudskih visokih šol Danske" je prostovoljno združenje ravnateljev, učiteljev in drugih delavcev iz ljudskih visokih šol, njeni član pa so tudi posamezni predstavniki vladnih teles. Zveza ščiti interese svojih članov, lahko pa tudi opravlja posamezne pristojnosti, ki jih ji poveri ministrstvo za kulturo; med take trenutno sodi npr. zbiranje in obdelava informacij o ljudskih visokih šolah in izdajanje publikacije "The Post of the Folk High School Teachers". Dejavnost zveze se financira pretežno iz prispevkov njenih članov in z dohodki iz njene publicistične in druge informacijske dejavnosti, za dejavnosti, ki izhajajo iz upravnih pooblastil, pa dobiva sredstva iz proračuna.

"Center za proučevanje in razvoj izobraževanja odraslih Danske" je po dejavnosti in organiziranosti mogoče primerjati z našim Andragoškim centrom. V skladu z ustanovitvenim aktom Centra, ki ga je sprejel danski parlament 1983. leta, naj bi bila glavna področja dela centra: zlasti:

- svetovanje posameznikom, izobraževalcem odraslih in njihovim združenjem, lokalnim oblastem, ministrstvom, raziskovalcem, upravnim organom itd., ki sodelujejo pri razvoju splošnega izobraževanja in izobraževanja odraslih,
- ustanovitev informacijskega in dokumentacijskega centra, ki naj temelji na izkušnjah in spoznanjih, zbranih pri raziskovalnem in razvojnem delu; v ta namen naj bi center razvil banko podatkov o različnih projektih na področju izobraževanja odraslih, ki naj bo dostopna javnosti,
- zbiranje in analiza izkušenj in spoznanj iz nacionalno pomembnih projektov na področju izobraževanja odraslih.

Center ima pristojnost, da uvaja z različnimi projekti različne "izobraževalne eksperimente", ne da bi nove oblike imele formalnopravno podlago, s predpisi jih legalizirajo šele takrat, ko pokazejo rezultate. V tem smislu nastopa Center v vlogi pobudnika priprave in sprejemanja novih predpisov. Kot takšne vrste eksperiment trenutno poteka projekt, imenovan "dnevne ljudske visoke šole". Te so po svoji vsebinski in organizacijski zasnovi najbolj podobne našim ljudskim univerzam, vendar zaenkrat na Danskem še niso formalno in finančno "pokrite".

"Grundtvigova visoka šola" je ljudska visoka šola, katero delo se kar najbolj neposredno navezuje na ideje Grundtviga (1783-1872), ki ga Danci štejejo za enega največjih razsvetljenskih duhov in ljudskih prosvetiteljev v svoji zgodovini. Značilnosti te ustanove (in takih je na Danskem okrog 100) je analitično zelo težko opisati, na kar so opozarjali tudi Danci sami. Izhajajo iz koncepta t.i. "Føleoplysnings", ki bi ga še najustreznejše lahko prevedli kot "ljudsko prosvetjevanje". To je koncept "Šole za življenje in o življenju", ki izhaja iz naslednjih temeljev:

- prek verskih, občedloveskih, splošnih vrednot vnesti v družbeno in posameznikovo življenje strpnost in razumevanje;
- spoznavanje in prakticiranje ljudske kulture, zlasti maternega jezika in njegovih dialektov, pregovorov, ljudskih pesmi in balad tvori "prakso" ljudskega izobraževanja in vzgoje;
- "teorijo" tega izobraževanja naj vnašajo šolarji ljudje, izobraženci, ki z dialogom, pogovori in razgovori vzpostavljajo mostove med različnimi družbenimi skupinami, prosvetjujejo množice, utrujejo samozavest posameznika in skupnosti ipd.;
- sožite z naravo - zato naj bo okolje podeželsko, ki je mirno in spodbudno za razvoj "dobrega", ki je lastno vsakemu človeku;
- aktivna interakcija med udeleženci izobraževanja, ki je smoter, oblika in namen učenja, v tej interakciji je poudarjeno razvijanje emociонаlnih in voljnih sposobnosti.

V strokovnem jeziku bi lahko rekli, da gre v tej in takih ljudskih visokih šolah bolj za vzgojni kot za izobraževalni koncept, da je izobraževanje izrazito neformalno (nikakršnih izpitov ali spričeval), bolj posredno kot neposredno, bolj funkcionalno kot intencionalno, vključevanje vari, pa povsem prostovoljno. Take značilnosti pa je možno učinkovito zagotavljati z internatskim tipom organizacije izobraževalno-vzgojnega procesa. Zato je pogoj za ustanovitev te vrste šole, da ima zagotovljene pogoje za celotno celodnevno oskrbo slušateljev. Tovrstne ljudske visoke šole imajo na Danskem bogato tradicijo, čez dve leti bodo praznovali 150. obletnico ustanovitve prve take šole. Sami ocenjujejo, da so prav tovrstne ustanove za izobraževanje, vzgojo in učenje odraslih najpomembnejši in najbolj specifičen simbol, po katerem lahko sploh prepoznamo Dansko, in so neke vrste nacionalni ponos.

"Dansk kulturni Institut" je samostojna, nevladna ustanova, katere delovno področje je razširjanje danske kulture, t.i. načina danskega življenja v svet ter prenašanje, predelovanje in integriranje tujih kulturnih izročil in dosežkov na Dansko. Sami ocenjujejo, da je njihovo delo zelo podobno npr. delu British Council-a. Od vzhodnoevropskih držav imajo svojo izpostavo za sedaj šele na Madžarskem, vendar - kakor je bilo mogoče razbrati iz njihovih razmislekov - ocenjujejo, da trenutno ni možnosti za njihovo širitev še v druge države evropskega vzhoda in juga.

Naš obisk na tem institutu je bil pravzaprav namenjen razčiščevanju tistih vprašanj, ki jih morebiti med ogledom drugih institucij ne bi uspeli v celoti razjasniti.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Jože Miklavc, Ministrstvo za šolstvo in šport

Četrti evropski kongres o nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju

V času od 5. do 9. oktobra 1992. je potekal 4. evropski kongres o nadaljnem izobraževanju in usposabljanju. Letošnji kongres je bil namenjen predvsem poklicnemu izobraževanju in usposabljanju odraslih ter povezovanju zahodnoevropskih držav z vzhodnoevropskimi.

Specifičnost letošnjega kongresa je bila, da je potekal v petih evropskih državah, v njihovih glavnih mestih, v Berlinu, Varšavi, Pragi, Budimpešti in na Dunaju. Približno 600 udeležencev kongresa iz 24 držav je iz mesta v mesto potovalo z vlakom (ponoči), kar je bilo svojevrstno doživetje in, kot je dejal g. Johannes Peters, predsednik Evropskega parlamenta, svojevrsten izziv in priložnost za pogovor.

V posameznih mestih so se kongresu pridružili še domači udeleženci, tako da je bilo v Varšavi in v Pragi na kongresu okrog 1.000 udeležencev. Iz Slovenije smo se kongresa udeležili trije predstavniki: Janez Kapun, vodja Centra za graditeljstvo, Vladimir Tkalec, glavni tajnik SVZ in Tanja Vič Klenovšek, raziskovalka na ACS.

Na kongresu so bila obravnavana nekatera splošna vprašanja in problemi na področju poklicnega izobraževanja odraslih ter predstavljeni konkretni projekti poklicnega izobraževanja in meddržavnega sodelovanja na tem področju. Kot posebna ciljna skupina so bili izpostavljeni brezposelni, predvsem mladi brezposelni, ženske in dali časa brezposelni.

V plenarnih referatih je bila izpostavljena dimenzija evropskega povezovanja, enotnega trga delovne sile in s tem potreba po medsebojnem sodelovanju pri razvoju poklicnega izobraževanja in usposabljanja tako mladine kot tudi odraslih. Evropski trg zahteva sprotroj prilagajanje razvoja poklicnega izobraževanja in usposabljanja prestrukturiraju gospodarstva in razvoju družbe. Evropski trg potrebuje prilagodljivo, mobilno in visoko strokovno usposobljeno delovno silo. Na kongresu je bilo večkrat izpostavljeno, da evropski trg odpira potrebo po prenovitvi sistema poklicnega izobraževanja mladih in odraslih v vzhodnoevropskih državah, ki so šele stopile na pot razvoja tržnega gospodarstva. Izpostavljen je bil pomen regionalnega razvoja, in sicer da morata biti regionalni razvoj gospodarstva in regionalni razvoj poklicnega izobraževanja tesno povezana.

Iz prispevkov je bilo razvidno, da so zahodnoevropske države zelo zainteresirane za sodelovanje z vzhodnoevropskimi pri zagotavljanju pomoči pri prestrukturiranju gospodarstva in razvoju poklicnega izobraževanja in usposabljanja. In obratno; vzhodnoevropske države si želijo pomoči in medsebojnega sodelovanja. V okviru Evropskega skupnosti obstaja poseben sklad, "European Social Fund", ki je namenjen prav podpiranju sodelovanja med zahodom in vzhodom. Iz teh sredstev se krejajo stroški zahodnoevropskim organizacijam, ki nudijo pomoč vzhodnoevropskim. Na tem mestu naj omenim, da lahko za sredstva iz tega sklada, v sodelovanju z določeno organizacijo v tujini, za konkreten projekt prosijo tudi organizacije iz Slovenije.

Glede meddržavnega sodelovanja je bilo večkrat izpostavljeno, da ne gre za prenašanje modelov, temveč za izmenjavo izkušenj in s tem upoštevanje kulturnih posebnosti sistema vrednot itd. Takšno navodilo prav gotovo velja tudi za naše razmere. Z vključevanjem v evropski trg, z približevanjem enotnim merilom glede strokovne usposobljenosti delovne sile in s tem z razvojem poklicnega izobraževanja mladih in odraslih v Sloveniji moramo ohranljati svoje posebnosti, svojo kulturo, predvsem pa v danih pogojih in možnostih iskati najboljše in najprilagodljivejše rešitve.

Mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

OČI KRITIKE

Enotnost da, a ne za vsako ceno! Ob strokovnem posvetu "Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja"

Konec novembra je bilo v Poljčah strokovno posvetovanje z naslovom Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja. Obravnavana tema je zelo aktualna in vredna posebne strokovne in družbene pozornosti. Pri sistemskem urejanju poklicnega izobraževanja moramo posebno pozornost nameniti izobraževanju odraslih in ga ustrezno vključiti v sistem.

S temi vprašanji se bomo intenzivno ukvarjali v naslednjih mesecih, ko bomo v ACS pripravljali predlog za sistemsko ureditev poklicnega izobraževanja odraslih (to področje raziskujemo in razvijamo v ACS kot del razvojno-raziskovalnega projekta Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije). Zdaj bi želeli le opozoriti na temeljno vprašanje, na katerega smo opozorili tudi na posvetu v Poljčah: ali smo za enotnost sistemskega urejanja poklicnega izobraževanja v Sloveniji, kar pomeni predvsem enoten zakon o poklicnem izobraževanju, enotno organizacijsko, programsko in finančno urejanje poklicnega izobraževanja ter skupno skrb za razvoj poklicnega izobraževanja v Sloveniji (pri tem je še posebno pomembna ustanovitev skupnega centra ali instituta za poklicno izobraževanje).

Enotnost pomeni uresničitev načela o povezaniosti celotnega poklicnega izobraževanja v enovit sistem. Pozitivnost takšne resitve je v tem, da se lahko sistem ureja bolj racionalno, da so njegovi deli vsebinsko in organizacijsko smiselno povezani, da se v sistemsko urejanje vnaša duh sodelovanja in vzajemnega urejanja.

Vendar pa je takšno sistemsko reševanje mogoče in smiselno, če se upošteva vse posebnosti različnih delov sistema - izobraževanja otrok in mladine ter izobraževanja odraslih. Če ne zagotovimo upoštevanja vseh posebnosti obeh področij izobraževanja, potem uveljavljanje enotnosti sistemskemu urejanju področja poklicnega izobraževanja prej školi kot koristi. V splošnih izhodiščih za sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja v Sloveniji, ki so bili predloženi na posvetu v Poljčah, smo videli dobra temeljna izhodišča za urejanje sistema. Tega pa ne moremo reči za predstavljeno shemo urejanja poklicnega izobraževanja, ta v celoti izhaja iz prakse in potrebi izobraževanja otrok in mladine. Kje je zagotovilo, da bo izobraževanje odraslih v nadaljnjem razvoju sistema ustrezno upoštevano?

Izkusnje iz nedavne preteklosti nas učijo, da je poudarjanje enotnosti in skupnega ali načelno izhajanje iz tega določenih zmeraj pripeljalo do zanemarjanja razlik med obema področjem. Pri tem je bilo navadno oškodovanje izobraževanje odraslih kot tisto področje, ki ga v naših tradicionalnih pojmovnih shemah, v primerjavi z izobraževanjem otrok in mladine, ne pojnujemo kot zelo elementarno in živjenjsko nujno. To se je lepo pokazalo v obdobju t.i. "usmerjenega izobraževanja", ko smo s t.i. "enotnim družbenim sistemom vzgoje in izobraževanja" povsem zavrljali razvoj izobraževanja odraslih. Zato je treba pri sistemskem urejanju poklicnega izobraževanja odraslih v prvi vrsti izhajati iz posebnosti (posebnega), ob tem pa optimalno upoštevati možnosti povezovanja (skupno, splošno) obeh področij izobraževanja.

To razmišljanje nas pripelje do ugotovitve, da je treba predloženi shemi sistemskega urejanja (videli smo, da rešuje predvsem vprašanja izobraževanja otrok in mladine) dodati še shemo sistemskega urejanja poklicnega izobraževanja odraslih. Le to nam bo omogočilo ustrezno sintezo, to je iskanje skupnih sistemskih rešitev in najboljše mogoče povezano poklicnega izobraževanja otrok in mladine z izobraževanjem odraslih. Če ne bo prislo do ustrezne sinteze obeh "shem", potem bomo andragogi poskus oblikovanja enotnega sistema odločno zavrnili.

Za nadaljnje delo in odločitve nam bo, kot rečeno, ponudil ustrezno podlago raziskovalni projekt Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja odraslih, ki poteka v letosnjem letu v Andragoškem centru Republike Slovenije in bo po predvodevanjih končan februarja 1993.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

PREBRALI SMO ZA VAS

Alan M. Thomas: **Beyond Education: A New Perspective on Society's Management of Learning**, Jossey-Bass Publishers, San Francisco, Oxford, 1991

Alan M. Thomas, profesor andragogike na Oddelku za izobraževanje odraslih na ontarijskem institutu za izobraževalne študije v Torontu v Kanadi, in nekdanji tajnik Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih v knjigi "Po izobraževanju" ponuja nove poglede na učenje in vodenje procesa, ki združuje formalno izobraževanje z učenjem, ki poteka zunaj izobraževalnega sistema. Opisuje, kako je moč preseči ustajene meje tradicionalnega izobraževanja in pomagati ljudem doseči zarne pomembne, osebne cilje ter vzpodbujati k učenju usmerjenemu družbo, ki se bo sposobna sproščati z narehnnimi spremembami.

Knjiga je razdeljena na osem poglavij. V uvodnih poglavijih preučuje koncept učenja, predvsem trste njegove značilnosti, ki imajo družbeni in politični pomen. Razlika med učenjem, učiti (learning, learn) in izobraževanjem, izobrazbo (education), ki je v angleškem jeziku pomensko še očitnejša. V knjigi "Po izobraževanju" mu učenje pomeni proces namenskega preoblikovanja samega sebe - učiti se pomeni nekaj delati sam. Izobraževanje pa pomeni zbir dejanih poti in predvidenih rezultatov usmerjenih v poučevanje, ki so namenjeni skupinam, imenovanim učenci ali študenti. Izobraževati mu torej pomeni delati nekaj nekomu drugemu.

V drugem poglavju umešča učenje in izobraževanje v njun družbeni in zgodovinski okvir in raziskuje odnose med njima. Tretje poglavje predstavlja "diagram učenja", ki naj bi pomagal razumeti tri področja "družbenega, učenjskega in izobraževalnega" ter njihove povezave med različnimi vlogami posameznika kot družbenega bitja - državljan, učenca, pripadnika skupine in študenta. V četrtem poglavju preučuje, kdaj se odločamo za učenje in kdaj za izobraževanje in kako so vlade v preteklosti poskušale vplivati na potrebe po učenju v različnih področjih človekovega delovanja. V petem in šestem poglavju razmišlja o tem, kako družba in njena vlada poskušata spodbujati, dovoljevati, usmerjati ali preprečevati učenje, usmerjeno k določenim ciljem. V sedmehem poglavju je predstavljen okvir, ki nam omogoča analizirati sleherno skupino ali družbo z vidika učenja. V zadnjem, osmehem poglavju so priporočila za prilagoditev pristopov k upravljanju učenja in dograjevanju formalnega izobraževalnega sistema, ki bo slonelo na tesnejši povezavi učenja zunaj ali znotraj izobraževalnega sistema. Le tako bomo, po avtorjevem prepirčanju, zgradili resničen sistem nadaljevalnega (continuing) izobraževanja in, kar je še pomembnejše, "učečo se družbo", kjer bodo lahko vsi državljeni izrabili svoje možnosti za vseživljienjsko izobraževanje.

Alan M. Thomas zaključuje z ugotovitvijo, da moramo, če želimo doseči osebne ali skupne cilje, najti poti in načine, ki bodo spodbujali učenje in do popolnosti razvili naša možnosti na tem področju. Mnenja je, da vsi pomembni poskusi za rešitev družbenih problemov neizogibno zadevajo učenje. Sodi, da je preživejoč sveta odvisno od uspešnega učenja ter njegovega upravljanja in vodenja.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

PRIPRAVLJAMO

Srečanja ob petkih

Tudi v novem letu bomo nadaljevali z izobraževalnimi srečanji. Kakšen bo program in tematika posameznega petkovega dopoldneva, boste lahko prebrali v Novičkah.

Srečanja ob petkih bodo potekala med 9. in 11. uro v prostorih ACS na Šmartinski 134a, Ljubljana. Zaželeno je, da svojo udeležbo predhodno potrdite na tel. (061) 446-482.

Posebno vabilo pa velja vsem, ki želite predstaviti svojo dejavnost ali kako drugače strokovno prispevati k našim srečanjem ob petkih. Prosimo, da svoje želje in predloge sporočite Maši Stavaru v ACS.

V program srečanj ob petkih v mesecu januarju 1993 smo uvrstili naslednje teme:

Petek, 15. 1. 1993

AUTOGENI TRENING

Srečanje bo vodil prof. Andrej Kožar, klinični psiholog iz Revoza Novo Mesto.

Med pomembne dejavnike, ki spodbujajo ali zavirajo procese učenja, vsekakor sodi tudi splošno pocutje posameznega udeležencev izobraževanja. Ze priprava okolja, kjer poteka učenje, naj bi vključevala čim več sproščajočih elementov (glasba, rože, razporeditev opreme itd.). Med učne metode sodijo tudi sprostirivene tehnike, ki prispevajo k večji umski aktivnosti udeležencev izobraževanja.

Petek, 22. 1. 1993

ZAVOD ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT RS IN RAZVOJNA STRATEGIJA

Srečanje bo vodil mag. Ferdo Rečnik iz Zavoda za šolstvo in šport RS.

Mag. Ferdo Rečnik je nosilec projekta Globalna konceptacija razvoja vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji. Temeljno gradivo je bilo objavljeno l. 1991, zdaj pa se delo nadaljuje zlasti s pripravo metodologije za uresničevanje razvojne strategije. Predstavljen bo tako celotno strategijo kot tudi mesto razvoja izobraževanja v njej.

Petek, 29. 1. 1993

POGLEZ NA PRESTRIKUTURIRANJE INDUSTRije Z MODELOM KADROVSKIH SPREMEMB

Srečanje bo vodil dr. Marko Gliha iz Združenja za elektroindustrijo pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Dr. Marko Gliha bo predstavil razvojni koncept, ki se začne pri analizi in načrtovanju splošne razvojne strategije, vključuje načrtovanje razvoja kadrov in se uresničuje z ustreznim poklicnim izobraževanjem. Področje elektrotehnike bo uporabil kot primer za podkrepitev svojih razmišljanj, ki so širša.

Maša Števarja, ACS

Kolokvij na Reki

Hrvatska gospodarska zbornica, Regionalna zbornica Reka in Institut za pedagoško Pedagoške fakultete na Reki organizirata kolokvij "Modeli izobraževanja odraslih v okviru družbenih in poklicnih sprememb". Kolokvij bo potekal na Reki, in sicer od 14. do 16. januarja 1993 v veliki dvorani Hrvatske gospodarske zbornice - Regionalne zbornice Reka, Trpimirova 2.

Cilji kolokvija so med drugim:

- prečistiti ustreznost teoretičnih spoznanj in praktičnih dosežkov pri strokovnem izobraževanju odraslih, posebej v evropskih državah in v domačem prehodnem obdobju;
- načrtovanje ustreznih modelov izobraževanja odraslih udeležencev.

Razpisana roka za prijavo teme s povzetkom in za sprejem predlagane teme (1. oziroma 10. decembra 1992) sta že mimo. Rok za izročitev prispevka je 10. januar 1993.

Prenocisce si morajo zagotoviti udeleženci sami (Hoteli na Reki: "Bonavia" tel. 051/33 744, "Jadran" tel. 051/421 600, "Kontinental" tel. 051/423 477).

Telefonske številke organizatorjev so:

Hrvatska gospodarska komora - Regionalna komora Rijeka, Rijeka, Trpimirova 2: 051/37 333, fax: 051/212 273

Institut za pedagogijo Pedagoškega fakulteta Rijeka, Rijeka, Omladinska 14: 051/516 322, 516 533

Predsednik organizacijskega odbora prof. dr. Silvije Pongrac: 051/214 048

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Publikacije CEDEFOP-a (European Centre for the Development of Vocational Training), tematsko področje "sistemi/analize sistemov poklicnega usposabljanja"

1. Vocational training systems in the Member States of the European Community: comparative study. 1982, 475 str.
2. Vocational training in Belgium. 1987, 138 str.
3. La formation professionnelle au Danemark. 1988, 169 str.
4. La formation professionnelle en France. 1988, 207 str.
5. La formation professionnelle en Irlande. 1988, 172 str.
6. La formazione professionale in Italia. 1987, 76 str.
7. Vocational training in the FRG. 1991, 229 str.
8. The classification of skilled workers in the member states of the EEC
9. Demarcation of occupational groups/occupational fields with regard to vocational training at skilled level in the European Community. 1982, 146 str.
10. Vocational training in the People's Republic of China: structures, problems and recommendations. 1987, 119 str.
11. Description du système de formation professionnelle en Espagne. 1986, 156 str.
12. Vocational training in Greece. 1987, 175 str.
13. Vocational training in Portugal. 1987, 184 str.
14. Structures of the education and initial training systems in the member states of the European Community. 1991, 200 str.
15. Vocational education in France - structural problems and present efforts towards reform. 1989, 103 str.
16. Die berufstechnische Bildung in der UdSSR. 1990, 30 str.
17. Die Berufsbildung in der Deutschen Demokratischen Republik (Eine Systemdarstellung). 1990, 27 str.

- 18 New technologies, work organization, qualification, structures and vocational training in Hungary. 1990, 30 str.
- 19 Neue Technologien, Arbeitsorganisation, Qualifikationsstrukturen und Berufsbildung in der Volksrepublik Polen. 1990, 41 str.
- 20 Neue Technologien und Anforderungen an die Qualifikation in der Entwicklung der Berufsbildung der Tschechoslowakei. 1990, 41 str.
- 21 The enterprise and its role in the production of qualifications: constitution and development of medium-level qualifications in Germany and France - a comparison. 1991, 45 str.

Peter Monetti, ACS

V
letu
1993 želimo
vsem bralecem
veliko uspehov in
osebne sreče in seveda
veliko zadovoljstva pri prebli-
ra-
nju
"Novičk"
Delavci ACS

40
SAC